Informacje Biura Małopolskiej Izby Rolniczej na temat funkcjonowania podstawowych rynków rolnych, prac Zarządu i nowych aktów prawnych

Dane opracowano na dzień 01.10.2009 r.

Rynek zbóż – wrzesień 2009 r.

W połowie miesiąca za **pszenicę konsumpcyjną** w skupie płacono przeciętnie 479 zł/t, wobec 492 zł/t tydzień wcześniej. Cena tego ziarna była zbliżona do notowanej przed miesiącem, ale o 12% niższa niż przed rokiem. Młyny za pszenicę konsumpcyjną płaciły w zależności od regionu kraju od 430 do 460 zł za tonę – z możliwością negocjacji przy większych partiach jednolitego towaru, jednak nie więcej niż do 500 zł/t. Na targowiskach przy dużej podaży ziarna widoczne jest znaczne zróżnicowanie cen – od 30 złotych za kwintal pszenicy na Podlasiu do 70 w Małopolsce.

Giełda (średnie ceny netto skupu zbóż)		Cena zł/t
Zboża paszowe	Pszenica	425-435
	Kukurydza	529-572
	Jęczmień	341-376
	Żyto	271-287
Zboża konsumpcyjne	Pszenica	430-540
	Żyto	300-340
	Jęczmień	360-400
Małopolskie targowiska	Pszenica	360-600
	Żyto	260-500
	Jęczmień	250-500
	Owies	250-750

Wyraźne wahania cen notowane są w przypadku żyta i jęczmienia. W drugiej dekadzie września przeciętna cena **żyta konsumpcyjnego** wynosiła 267 zł/t i była o 7% wyższa niż w poprzednim tygodniu i o ponad 2% wyższa niż przed miesiącem. **Jęczmień paszowy** w ciągu tygodnia podrożał o 3,4% do 353 zł/t. Był on jednak o ok. 4% tańszy niż miesiąc wcześniej. W porównaniu do cen sprzed roku zboża te potaniały odpowiednio o 36 i 22%.

We wrześniu, z uwagi na zbliżające się zbiory, zwiększyło się tempo spadku cen **kukurydzy**. W połowie miesiąca kształtowały się one na poziomie 529 zł/t, tj. o 3,5% niższym niż w poprzednim tygodniu i o ok. 11% niższym niż przed miesiącem. Ziarno to było jednak o 10% droższe niż przed rokiem.

Sytuacja na rynku WE

Na giełdach europejskich zboża potaniały o 2–4%. W porównaniu do cen giełdowych sprzed roku zboże w Europie Zachodniej jest tańsze o ok. 25–36%, a w USA spadki cen są jeszcze większe.

Rynek trzody chlewnej i żywca wołowego – wrzesień 2009 r.

Od lipca br. ceny skupu **trzody chlewnej** sukcesywnie maleją. W drugiej dekadzie września ukształtowały się one na poziomie 4,68 zł/kg i były o 0,5% niższe niż w porównywalnym okresie ubiegłego roku. Spadek cen żywca wieprzowego jest spowodowany dużym przywozem mięsa z innych krajów UE oraz ograniczonym popytem krajowym i zagranicznym.

Klasa	Cena skupu netto [w zł/kg]
S	4,60
E	4,53
U	4,37 – 4,41
R	4,15 – 4,27
O	3,98 – 4,13
P	3,90 – 4,08

Ceny prosiąt za parę na małopolskich targowiskach

Krzeszowice	420 – 450 zł
Miechów	420 – 480 zł
Proszowice	400 – 420 zł
Wadowice	420 – 440 zł
Skała	400 – 430 zł
Sucha Beskidzka	420 zł
Oświęcim	380 – 430 zł

Ceny żywca wołowego w handlu targowiskowym		
	Małopolska	Kraj
jałówki cielne[zł/szt]	2050 – 2400	2325 – 3350
krowy mleczne [zł/szt]	2090 – 2400	1950 – 3100
cielęta 60-100 kg [zł/kg]	7,50 – 8,75	6,20 – 12,00
młode bydło opasowe [zł/kg]	5,50 – 5,60	4,79 – 6,20
krowy wybrakowane [zł/kg]	3,15 – 3,40	3,60 – 3,75

Za **bydło** w analizowanym okresie zakłady płaciły średnio 4,76 zł/kg wobec 4,85 zł/kg w poprzednim tygodniu. Ceny skupu żywca wołowego są jednak nadal wyższe o ponad 12% niż przed rokiem.

Ceny skupu żywca	
buhaje	5,56 – 5,61
jałówki	4,76 – 4,82
krowy	3,72 – 3,81

Rynek owoców i warzyw – wrzesień 2009 r.

W drugim tygodniu września na rynkach hurtowych ceny **jabłek deserowych** oscylowały w granicach 0,80–1,73 zł/kg. Na niskim poziomie utrzymywały się nadal ceny jabłek przemysłowych – średnie ceny skupu netto na początku drugiego tygodnia września wynosiły 0,14–0,19 zł/kg. Zdecydowanie najmniej płacą firmy na Podkarpaciu i w Małopolsce. 20 groszy za jabłka dowiezione do zakładu można dostać na Śląsku. Tymczasem sadownicy oczekują co najmniej 35 groszy/kg – to zwróciłoby im koszty produkcji i pozwoliło ją podtrzymać.

W połowie września obniżyły się średnie ceny skupu netto **malin** osiągając poziom 3,13–3,65 zł/kg, podczas gdy tydzień wcześniej oscylowały w granicach 3,17–4,00 zł/kg.

Owoce / warzywa	Ceny hurtowe na rynkach krajowych	Ceny targowiskowe w Małopolsce
	[zł za kg]	
buraki ćwikłowe	0,40 – 1,00	0,30 – 2,00
cebula	0,40 – 0,80	0,38 – 2,00
kalafior (szt.)	1,50 –2,75	1,50 –3,50
kapusta biała (szt.)	0,80 – 1,55	0,70 – 2,00
marchew	0,50 – 1,00	0,38 – 2,50
papryka	1,40 – 4,00	2,00 – 5,50
pietruszka	1,50 – 4,00	1,80 – 5,00
pomidory	1,00 – 2,11	1,40 – 4,00
pory (szt.)	0,60 – 0,85	0,50 – 2,00
brzoskwinie	1,00 – 4,50	1,30 – 4,00
gruszki krajowe	1,00 – 3,00	1,50 – 4,00
jabłka deserowe	1,00 – 2,33	1,00 – 3,00
maliny	5,00 – 14,00	7,00 – 10,00
śliwy	0,75 – 3,00	0,60 – 2,20

Ceny **pomidorów** na rynkach hurtowych były silnie zróżnicowane i oscylowały w granicach 1–3 zł/kg. Tradycyjnie niższe były ceny **pomidorów gruntowych** 0,70–1,85 zł/kg. W porównaniu z analogicznym okresem ub.r. ceny pomidorów, zarówno spod osłon, jak i gruntowych, są wyższe. Również ceny **kapusty** w bieżącym sezonie są wyższe niż ubiegłoroczne – w drugim tygodniu września na rynkach hurtowych, wahały się one od 0,60 do 2,50 zł/szt. (rok wcześniej kształtowały się na poziomie 0,40-1,40 zł/szt.). W Małopolsce pod koniec września, kapusta biała była skupowana przez spółdzielnie po 0,40 zł za kg. Nieco wyższe są też ceny skupu **kalafiorów** i **brokułów**, które wynoszą odpowiednio 0,95–0,98 zł/kg (rok wcześniej 0,88 zł) i 1,32–1,41 zł/kg (rok wcześniej 1,28 zł). W kolejnych tygodniach września spadały ceny **cebuli** – pod koniec miesiąca średnia cena skupu netto cebuli wynosiła 0,59 zł/kg. W Małopolsce producenci tego warzywa mogli otrzymać 0,75 zł/kg.

Informacje cenowe wg. danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW, www.rolnicy.com, Rzeczpospolita, AgroTydzień BGŻ.

Akty prawne, które weszły w życie we wrześniu 2009 r.

15 września • Zmodyfikowane rozporządzenie MRiRW dotyczące sposobów postępowania przy zwalczaniu i zapobieganiu rozprzestrzeniania się grzyba *Synchytrium endobioticum (DzU nr 141, poz. 1151).* • Zmodyfikowane rozporządzenie MRiRW w sprawie wymagań dla jednostek organizacyjnych prowadzących szkolenia zakresie obrotu, konfekcjonowania lub stosowania środków ochrony roślin, programów tych szkoleń oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu szkoły. Zmiany dotyczą wyłącznie załączników 1-4 *(DzU nr 149, poz. 1152).*

17 września • rozporządzenie MRiRW w sprawie rzeczoznawców wyznaczonych przez powiatowego lekarza weterynarii do przeprowadzenia szacowania *(DzU nr 142, poz. 1161).*

25 września • Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15.09.2009 r. w sprawie maksymalnej stawki płatności związanej dla producentów surowca tytoniowego za 2009 r *(DzU nr 159, poz. 1255).* • Rozporządzenie MRiRW z dnia 16.09.2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa przez gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi" objętego PROW na lata 2007-2013 *(DzU nr 159, poz. 1257).* • Rozporządzenie MRiRW z dnia 16.09.2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa przez scalanie gruntów" objętego PROW na lata 2007-2013 *(DzU nr 159, poz. 1258).*

Aktualności – wrzesień 2009

Informacje ARR:

Dopłaty do materiału siewnego: wnioski o przyznanie dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany mającej charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie będzie można składać w oddziałach terenowych Agencji w terminie **od 15 stycznia 2010 r. do 15 lipca 2010 r.**

Wsparcie dla grup producentów: od **28 września 2009 r**. w centrali Agencji można składać wnioski o przyznanie pomocy na działania promocyjne i informacyjne dotyczące produktów rolnych wysokiej jakości. O dopłaty można się ubiegać zgodnie z zasadami działania 133 - „Działania informacyjne i promocyjne" w ramach PROW 2007-2013. Termin składania wniosków o przyznanie pomocy upłynie wraz z wyczerpaniem środków przeznaczonych na dofinansowanie działań (30 mln euro), co zostanie ogłoszone odrębnym komunikatem Prezesa ARR. Formularz wniosku o przyznanie pomocy udostępniony jest na stronie internetowej ARR (http://www.arr.gov.pl), w centrali ARR oraz w OT ARR.

Informacje ARiMR:

Agencja rozpocznie wypłatę płatności bezpośrednich od 1 grudnia 2009 r. i do końca roku zamierza zrealizować je dla około 70% rolników. W pierwszej kolejności płatności zostaną przekazane rolnikom, których gospodarstwa zostały dotknięte tegorocznymi klęskami. Stawki płatności bezpośrednich za 2009 r. będą przeliczane wg kursu wymiany **4,2295** złotych za euro.

Fundusze na naprawę uszkodzeń w uprawach leśnych: Beneficjenci działań „Zalesianie gruntów rolnych" PROW 2004-2006 oraz „Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne" PROW na lata 2007-2013 mogą zgłaszać do biur powiatowych ARiMR uszkodzenia powstałe w wyniku wystąpienia ekstremalnych zjawisk naturalnych w uprawach leśnych założonych w ramach ww. działań zalesieniowych. Zgłoszenia należy składać na odpowiednim formularzu (dostępnym na stronach internetowych ARiMR oraz w OT) w terminie od **14.09.2009r. do 05.10.2009 r.** Do zgłoszenia należy dołączyć kopię części graficznej planu zalesienia z zaznaczeniem miejsc powstania szkód. Celem zgłoszenia jest zapewnienie warunków do uruchomienia dodatkowego finansowania na naprawę ponadnormatywnych uszkodzeń powstałych w wyniku wystąpienia ekstremalnych zjawisk naturalnych takich jak: susza, gradobicie, nadmierne opady deszczu lub śniegu, powódź, pożar, ekstremalne temperatury, huragan, osunięcie się ziemi, masowe pojawy szkodników owadzich oraz chorób drzew. Przez ponadnormatywne uszkodzenia rozumie się uszkodzenia na powierzchni wymagającej całkowitego odtworzenia (powierzchnia zredukowana uszkodzeń) w przedziale powyżej 30% powierzchni objętej planem zalesienia.

ARiMR przyjmuje wnioski o dofinansowanie z czterech działań PROW 2007-2013: w całym kraju trwa nabór wniosków na trzy działania finansowane z PROW: „Ułatwianie startu młodym rolnikom", „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i właścicieli lasów" oraz na „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności". Ponadto w Małopolsce rolnicy i ich domownicy nadal mogą ubiegać się o pomoc na rozwój działalności innej niż rolnicza – w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej".

Rolnicy mogą korzystać z preferencyjnych kredytów inwestycyjnych i klęskowych: Agencja przyznała do końca lipca br. ośmiu współpracującym z nią bankom ponad 37 mln zł na dopłaty do oprocentowania nowo udzielanych kredytów inwestycyjnych. O kredyty preferencyjne można ubiegać się w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A., Banku Gospodarki Żywnościowej S.A., Mazowieckim Banku Regionalnym S.A., SGB Gospodarczym Banku Wielkopolski S.A., ING Banku Śląskim S.A., Banku Zachodnim WBK S.A., Banku Polska Kasa Opieki S.A., Banku BPH Spółka Akcyjna, a także w bankach spółdzielczych zrzeszonych w BPS S.A., SGB GBW S.A. i MR Bank S.A.

Preferencyjne oprocentowanie płacone przez kredytobiorcę nie może wynosić mniej niż 2% w skali roku. Rolnicy mogą korzystać z następujących linii:

- kredyt na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych, działach specjalnych produkcji rolnej i przetwórstwie produktów rolnych – symbol nIP;
- kredyt na zakup użytków rolnych – symbol nKZ;
- kredyt na utworzenie lub urządzenie gospodarstw rolnych przez osoby, które nie ukończyły 40 roku życia – symbol nMR);
- kredyt na zakup użytków rolnych przeznaczonych na utworzenie lub powiększenie gospodarstwa – symbol nGR;
- kredyt na inwestycje w zakresie nowych technologii produkcji w rolnictwie zapewniających wysoką jakość produktu – symbol nNT;
- kredyt na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rolnego w ramach realizacji programu osadnictwa rolniczego na gruntach Skarbu Państwa, zaakceptowanego przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi i ministra właściwego do spraw finansów publicznych – symbol nOR;
- kredyt na inwestycje dla grup producentów rolnych – symbol nGP;
- kredyty branżowe w ramach programów: wspólnego użytkowania maszyn i urządzeń rolniczych (symbol nBR10),restrukturyzacji przetwórstwa ziemniaka na skrobię (symbol nBR13), restrukturyzacji i modernizacji przemysłu mięsnego, chłodnictwa składowego i przetwórstwa jaj (symbol nBR14) i branżowego programu mleczarstwa (symbol nBR15);
- dwie linie kredytów na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę – kredyt inwestycyjny (Symbol nKL01) i kredyt obrotowy (Symbol nKL02).

Rolnicy prowadzący działy specjalne produkcji rolnej mogą przeznaczyć kredyty m. in. na:

- zakup budynków lub budowę i przebudowę budynków, remont połączony z modernizacją budynków służących do produkcji rolnej, przechowywania, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży;
- zakup użytków rolnych, z tym, że od 1 stycznia 2010 r. można przeznaczyć na to nie więcej niż 10% kwoty kredytu;
- zakup lub instalację maszyn, urządzeń lub wyposażenia do produkcji rolnej, przechowywania, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży;
- zakładanie, wyposażanie sadów lub plantacji wieloletnich;
- wyposażanie pastwisk lub wybiegów dla zwierząt (koszty grodzenia, budowy wiat);
- budowę ujęć wody, zakup i instalację urządzeń do uzdatniania, rozprowadzania, magazynowania wody lub nawodnień ciśnieniowych;
- zakup komputerów i oprogramowań ułatwiających prowadzenie działalności rolniczej, w tym programów księgowych.

Kwota kredytu udzielonego rolnikowi nie może być większa niż 4 mln zł i nie może przekraczać:

- 80% wartości inwestycji – w gospodarstwie rolnym,
- 90% wartości inwestycji – w przypadku kredytu na zakup użytków rolnych przeznaczonych na utworzenie lub powiększenie gospodarstwa rodzinnego (nGR),
- 95% wartości inwestycji – dla kredytów na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rolnego w ramach realizacji programu osadnictwa rolniczego na gruntach Skarbu Państwa (nOR).

Wysokość kredytu udzielonego na inwestycje w przetwórstwie produktów rolnych oraz osobom prowadzącym działy specjalne produkcji rolnej nie może przekraczać 70% wartości i nie może być wyższa niż 8 mln zł.

W przypadku kredytów klęskowych wkład własny kredytobiorcy nie jest wymagany, a kredyt może zostać przeznaczony na sfinansowanie 100% nakładów. Maksymalny okres spłaty kredytu w zależności od linii kredytowej wynosi od 4 do 20 lat, a karencja w spłacie – 2 lub 3 lata.

Przy ubieganiu się o kredyt objęty dopłatami ARiMR do jego oprocentowania należy:

1. przygotować plan inwestycji (nie dotyczy linii nKL02),
2. złożyć w banku współpracującym z ARiMR wniosek o kredyt wraz z planem inwestycji i kompletem innych załączników określonych przez Agencję (www.arimr.gov.pl w zakładce „pomoc krajowa") lub wymaganych przez bank, a w przypadku kredytów z linii nKL01 i nKL02 dołączyć również opinię wojewody zawierającą określenie zakresu i wysokości szkód.

Informacje KRUS:

Nowe zasady ubezpieczenia w KRUS: 1 października 2009 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 24.04.2009 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Do końca listopada KRUS będzie rozsyłał rolnikom informację o wysokości miesięcznych składek należnych do zapłaty w czwartym kwartale 2009 r., a posiadającym gospodarstwa rolne o powierzchni pow. 50 ha wyda decyzje ustalające wymiar dodatkowej składki miesięcznej.

Informacja o zmianie kwoty zasiłku pogrzebowego: od 01.09.2009 r. zasiłek pogrzebowy jest ustalany od kwoty 3 081,48 zł, co oznacza jego zmniejszenie o 208,26 zł. Zasiłek pogrzebowy przysługuje w wysokości 200% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia obowiązującego w dniu śmierci osoby, za którą zostały poniesione koszty pogrzebu. Zatem, od 1 września br. Kasa będzie wypłacała zasiłek pogrzebowy w kwocie 6 162,96 zł, za koszt pogrzebu ubezpieczonego rolnika (domownika), emeryta lub rencisty. Nowa wysokość zasiłku pogrzebowego dotyczy zgonów zaistniałych po 31 sierpnia 2009 r.

Od 1 września br. zmieniły się również kwoty przychodu decydujące o zmniejszeniu lub zawieszeniu emerytur i rent rolnych. Kwoty przychodu równe 30%, 70% i 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia będą wynosić odpowiednio: 924,50 zł, 2 157,10 zł oraz 4 006,00 zł.

Odpowiedzi MRiRW na interwencje KRIR w następujących sprawach:

1. Sposobu naliczania przez ARiMR płatności do gruntów rolnych na podstawie pomiaru powierzchni użytkowanej rolniczo na obrazie ortofotomapy w granicach działki ewidencyjnej (PEG).

PEG – (powierzchnie ewidencyjno-gospodarcze) to maksymalne powierzchnie kwalifikowane do płatności, wyznaczone na podstawie ortofotomapy.

LPIS – System Identyfikacji Parcel Rolnych utworzony na podstawie map, dokumentów rejestracji gruntów lub innych odniesień kartograficznych z zastosowaniem komputerowych technik GIS (System Informacji Geograficznej), z preferowanym uwzględnieniem lotniczych lub satelitarnych ortozobrazowań.

Zgodnie z wymogami UE w systemie LPIS powinna funkcjonować jedna baza referencyjna, stanowiąca aktualną powierzchnię działek rolnych, oparta na GIS. Jednocześnie, zgodnie z wytyczną KE z 2009 r., nie można dokonać żadnych płatności do powierzchni wykraczających poza działkę referencyjną. Również kontrole administracyjne powinny być prowadzone w oparciu o powierzchnie referencyjne systemu LPIS oraz załączniki graficzne, na których rolnik zaznacza położenie działek rolnych na danej działce ewidencyjnej. Dodatkowo, ustalona w toku kontroli na miejscu powierzchnia, w celu obliczenia kwoty pomocy, musi zostać ograniczona do maksymalnego obszaru kwalifikowanego ustalonego dla działki referencyjnej w systemie LPIS.

Ze względu na to, że ARiMR wdrażała system LPIS etapowo, w latach 2004-2008, kwalifikowanie powierzchni do płatności bezpośrednich było prowadzone w oparciu o Ewidencję Gruntów i Budynków oraz o powierzchnie referencyjne PEG w systemie LPIS. Z uwagi na stwierdzane błędy w wyznaczeniu powierzchni referencyjnych oraz nieaktualnych danych w EGiB, kwalifikowanie powierzchni do płatności odbywało się również na podstawie oświadczeń rolników.

W wyniku przeprowadzonych w Polsce misji audytowych Europejskiego Trybunału Obrachunkowego oraz KE podawanie rolnikowi dwóch wielkości referencyjnych, tj.: powierzchni JPO z EGiB oraz powierzchni JPO PEG do tej działki ewidencyjnej nie jest w pełni zgodne z wymogami UE. Wg audytorów w LPIS nie mogą funkcjonować równolegle dwie bazy referencyjne z różnymi wielkościami powierzchni działek. Dlatego powierzchnie użytków rolnych określone w systemie EGiB nie mogą stanowić powierzchni referencyjnej dla jednolitej płatności obszarowej.

Stosując się do wytycznych Komisji Polska zobowiązała się, że od 2009 roku do wyliczenia powierzchni uprawnionej do płatności stosowana będzie wyłącznie powierzchnia PEG. W Agencji zaktualizowano i zweryfikowano bazy referencyjne systemu LPIS w oparciu o wyniki kontroli administracyjnych, zmiany wykreślone przez rolników na załącznikach graficznych oraz wyniki kontroli na miejscu prowadzonej metodą FOTO. Powierzchnie ustalone przez pracowników biur powiatowych w trakcie kontroli administracyjnej będą podstawą do zmiany wartości powierzchni ewidencyjno-gospodarczej (PEG) na danej działce ewidencyjnej. Ponadto powierzchnie grup upraw ustalone w trakcie kontroli na miejscu (metoda inspekcji terenowej oraz FOTO) będą stanowiły podstawę przyznania płatności również w przypadku, gdy powierzchnia ustalona w trakcie kontroli na miejscu jest większa niż powierzchnia PEG. Aktualizacja powierzchni kwalifikowanych w ramach działek ewidencyjnych będzie następowała w oparciu o prawidłowe wyniki pomiaru przeprowadzonego podczas kontroli na miejscu.

W przypadku stwierdzenia rozbieżności w powierzchni wykazanej w trakcie kontroli administracyjnej wniosków rolnik wzywany jest do złożenia wyjaśnień. Natomiast w przypadku, gdy dane zawarte w bazie referencyjnej LPIS jednoznacznie wskazują na nieprawidłową deklarację rolnika, nie ma podstaw do uznania powierzchni deklarowanej jako kwalifikującej się do płatności.

Jeżeli w wyniku kontroli okaże się, że obszar stwierdzony jest większy niż obszar zadeklarowany we wniosku, do obliczania płatności uwzględnia się obszar zadeklarowany, a nie powierzchnię kwalifikowaną (PEG) wyznaczoną na działce ewidencyjnej.

2. Sytuacji na rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych – odpowiedź ministra gospodarki.

Obecnie obserwuje się istotny wzrost udziału biokomponentów w rynku paliw ciekłych i biopaliw ciekłych zużywanych w transporcie (udział liczony według wartości opałowej w 2007 r. wynosił 0,68%, a w 2008 już 3,66%), który wynika w znacznym stopniu z działań realizowanych przez Rząd, a w szczególności związany jest z wprowadzeniem z dniem 01.01.2008 r. obowiązku zapewnienia określonego udziału biokomponentów w rynku paliw transportowych. Nałożony on został na przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania i importu lub nabycia wewnątrzwspólnotowego paliw ciekłych lub biopaliw ciekłych, którzy sprzedają je lub zużywają na własne potrzeby.

Według danych przekazanych przez PKN Orlen S.A. w końcu 2008 r., umowy na dostawy biokomponentów w 2009 r. zawarte zostały głównie z wytwórcami polskimi. W przypadku bioetanolu udział ten wyniósł 100%, a w przypadku estrów 67%. Natomiast z informacji pozyskanych od Grupy LOTOS S.A. wynika, że w 2009 r. co najmniej 70% zapotrzebowania na bioetanol oraz co najmniej 80% zapotrzebowania na estry zostanie zaspokojone ze źródeł krajowych.

Rada Ministrów podjęła decyzję o przeprowadzeniu dyskusji na temat efektów realizacji Wieloletniego programu promocji biopaliw lub innych paliw odnawialnych na lata 2008–2014. Ocena programu będzie uwzględniała jego wpływ na realizację zakładanych oraz pożądanych skutków gospodarczych i społecznych, w tym tworzenie nowych miejsc pracy i zagospodarowywanie dostępnych surowców rolnych. Szczegółową informację zawierającą ocenę i wnioski wynikające z realizacji działań zawartych w Programie w 2008 r. przedstawi MRiRW.

3. Możliwości odstąpienia od nakładania sankcji na rolników wnioskujących o przyznanie płatności bezpośrednich, płatności rolnośrodowiskowych oraz ONW, ze względu na wystąpienie obfitych opadów atmosferycznych bądź powodzi.

Zgodnie z § 1 ust. 1 pkt 2 lit. b) oraz pkt 3 rozporządzenia MRiRWz dnia 12.03.2007 r. w sprawie minimalnych norm (DzU nr 46, poz.306 z późn. zm.) rolnicy realizujący przedsięwzięcia rolnośrodowiskowe, zobowiązani są do skoszenia i usunięcia okrywy roślinnej z łąk najpóźniej do dnia ***31 października*** *lub w terminie określonym w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich.*

W innej sytuacji są rolnicy ubiegający się o płatności bezpośrednie i płatności ONW. Zgodnie z § 1 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia na łąkach i pastwiskach, do których rolnicy ubiegają się o przyznanie płatności, skoszenie i usunięcie okrywy roślinnej powinno nastąpić ***do dnia 31 lipca****.*
W przypadku niespełnienia powyższych norm rolnik podlega sankcjom. Niemniej w przypadku, gdy niespełnienie normy wynika z wystąpienia gradobicia, nawalnych opadów atmosferycznych, osuwiska ziemi czy powodzi, kwota płatności przysługująca rolnikowi nie będzie podlegała zmniejszeniu pod warunkiem, że w ***terminie 10 dni od daty ich ustania****, powiadomi o wystąpieniu tych zjawisk Kierownika Biura Powiatowego Agencji, w którym składał wniosek o przyznanie płatności oraz przedstawi dowody potwierdzające wystąpienie tego zjawiska.*

Obecnie w resorcie trwają prace legislacyjne nad zmianą rozporządzenia, mające na celu rozszerzenie katalogu dowodów potwierdzających działanie siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności (patrz pkt 5).

4. Zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

Zgodnie z ustawą z dnia 10.03.2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (DzU nr 52, poz. 379) zwrot podatku

akcyzowego przysługuje producentom rolnym – osobom fizycznym, osobom prawnym lub jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej, będącym posiadaczami gospodarstw rolnych w rozumieniu przepisów o podatku rolnym. W przypadku, gdy grunty gospodarstwa rolnego stanowią przedmiot posiadania samoistnego (właściciela) i posiadania zależnego (użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca) zwrot podatku przysługuje posiadaczowi zależnemu.

Składający wniosek o zwrot podatku akcyzowego wykorzystywanego do produkcji rolnej musi m.in. być posiadaczem gospodarstwa rolnego w momencie składania wniosku i powierzchni użytków rolnych, które wykazał we wniosku, a które w EGiB na dzień 1 kwietnia są wykazane jako użytki rolne. Jeżeli producent rolny wydzierżawi sprzeda lub przekaże gospodarstwo, nie może ubiegać się o zwrot podatku akcyzowego na wydzierżawione, sprzedane lub przekazane użytki rolne.

W przypadku powiększenia gospodarstwa rolnego, składający wniosek o zwrot podatku akcyzowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, może ubiegać się o zwrot podatku akcyzowego w odniesieniu do nabytych lub wydzierżawionych gruntów w części niewykorzystanego w danym roku na te grunty rocznego limitu zwrotu przez poprzedniego posiadacza.

Wnioski o zwrot podatku akcyzowego producenci rolni mogą składać w terminach: ***od 1 do 31 marca oraz od 1 do 30 września danego roku*** *wraz z fakturami VAT albo ich kopiami, poświadczonymi za zgodność z oryginałem przez upoważnionego przez wójta, burmistrza (prezydenta miasta) pracownika urzędu gminy lub miasta, stanowiącymi dowód zakupu oleju napędowego za okres 6 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o zwrot podatku akcyzowego.*

Tylko faktury VAT stanowiące dowód zakupu oleju przez wnioskodawcę mogą stanowić podstawę do ustalenia kwoty zwrotu podatku akcyzowego dla wnioskodawcy - nie ma możliwości posługiwania się przez osoby przejmujące w posiadanie gospodarstwo rolne fakturami wystawionymi na osobę przekazującą to gospodarstwo.

5. Rodzajów dowodów potwierdzających działanie siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności.

W związku z wejściem w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22.01.2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań ARiMR (DzU nr 22, poz. 121, z późn. zm.) zastępującego przepisy o szczegółowych kierunkach działań ARiMR oraz sposobach ich realizacji (określających dowód wystąpienia siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności w przypadku wystąpienia szkodliwych warunków atmosferycznych lub innych zdarzeń losowych), wystąpiła konieczność zmiany § 1 pkt 3 rozporządzenia MRiRW z dnia 12.03.2007 r. w sprawie rodzajów dowodów potwierdzających działanie siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności (DzU nr 46, poz. 308).

Katalog zdarzeń, w wyniku których wojewoda może powołać komisję do szacowania szkód w uprawach rolnych określony w obecnie obowiązującym rozporządzeniu, w przeciwieństwie do katalogu określonego we wcześniejszych regulacjach, jest katalogiem zamkniętym. W związku z tym pozostawienie w § 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie rodzajów dowodów potwierdzających działanie siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności otwartego katalogu zdarzeń, nie dawałoby podstaw prawnych do powołania przez wojewodę komisji do szacowania szkód w innych przypadkach niż wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22.01.2009 r.

Nowe rozporządzenie nie przewiduje możliwości powołania przez wojewodę komisji do szacowania szkód w uprawach rolnych na skutek wystąpienia plagi gryzoni. MRiRW rozważa natomiast poszerzenie katalogu dowodów potwierdzających działanie siły wyższej lub wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności m.in. o protokół szkód sporządzony przez przedstawiciela zakładu ubezpieczeń, w którym uprawa rolna została ubezpieczona, oraz oświadczenia dwóch świadków potwierdzające wystąpienie szkód w przypadku gdy rolnik nie ma możliwości przedstawienia innych dokumentów.

6. Apelu o podjęcie działań mających na celu wsparcie produkcji owczarskiej w Polsce.

Wykorzystując możliwość, jaka pojawiła się w związku z wejściem w życie rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009, Ministerstwo przygotowało program: ***Wsparcie dla rolników utrzymujących owce w województwach Polski południowej,*** *który został przekazany do KE. Program ten jest propozycją wykorzystania środków dostępnych w ramach tzw. wsparcia specjalnego, określonego w art. 68 ww. rozporządzenia, adresowanego do wrażliwych pod względem ekonomicznym lub środowiskowym sektorów produkcji rolnej. Główne cele przygotowanego programu to utrzymanie produkcji owczarskiej na wybranym obszarze, pielęgnacja krajobrazu oraz zapobieganie degradacji środowiska naturalnego na obszarach górskich i podgórskich oraz podtrzymanie tradycyjnej produkcji serów górskich zarejestrowanych jako Chronione Nazwy Pochodzenia. Zakłada się, że program będzie realizowany w latach 2010–2012. Swoim zasięgiem obejmie województwa Polski południowej (podkarpackie, małopolskie, śląskie, opolskie i dolnośląskie). Wsparcie przyjmie formę płatności rocznej do sztuki matki owczej, pod warunkiem, że rolnik na dzień 14 marca posiada stado liczące co najmniej 10 sztuk maciorek oraz spełnia warunki do przyznania jednolitej płatności obszarowej. Liczba owiec zadeklarowanych przez rolnika weryfikowana będzie na podstawie wpisów w systemie IRZ. Wyłączone z programu będą te zwierzęta, które podlegają innym instrumentom wsparcia, np. w ramach PROW Szacuje się, że program obejmie 50 tys. zwierząt, a stawka płatności wyniesie 30 euro/sztukę. Wdrożenie programu uzależnione jest od uzyskania akceptacji odnośnie do jego założeń ze strony KE.*

7. Udzielenia dodatkowej pomocy dla gospodarstw prowadzących produkcję trzody chlewnej, w postaci kredytów preferencyjnych na odtworzenie stada podstawowego i zakup loszek hodowlanych wolnych od wirusa choroby Aujeszky'ego.

Udzielanie pomocy w formie preferencyjnych kredytów na zakup stada podstawowego możliwe było do 31.12.2007r. - zgodnie z wytycznymi Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym i leśnym na lata 2007-2013.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 19.03.2008 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania choroby Aujeszkyego w świń (DzU z 2008 r. nr 64, poz. 379 z późn.zm.) podstawowymsposobem zwalczania tej choroby jest metoda „szczepienia-eliminacji", natomiast likwidacja wirusa poprzez odroczony lub natychmiastowy ubój świń w stadzie jest metodą alternatywną. Koszty szczepienia świń są pokrywane z budżetu państwa do momentu wydania decyzji przez powiatowego lekarza weterynarii że stado jest wolne od wirusa chA. O wyborze metody w danym stadzie każdorazowo decyduje powiatowy lekarz weterynarii. Posiadaczowi zwierząt zabitych lub poddanych ubojowi w związku ze zwalczaniem tej choroby przysługuje odszkodowanie w wysokości wartości rynkowej tych zwierząt zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 11.03.2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (DzU z 2008 r. nr 213, poz. 1342), z tym, że zgodnie z przepisami art. 49 ust. 4 tej ustawy w przypadku świń poddanych ubojowi w związku ze zwalczaniem chA wartość odszkodowania pomniejsza się o kwoty uzyskane ze sprzedaży mięsa i ubocznych produktów zwierzęcych pozyskanych od tych zwierząt.

Z prac Zarządu i Biura:

1) Odbyły się dwa posiedzenia Zarządu MIR (9 i 28 września).
2) 3 września Prezes P. Augustyn uczestniczył w posiedzeniu Krajowego Forum Zbożowego.
3) Prezes P. Augustyn reprezentował MIR podczas spotkania przedstawicieli izb rolniczych oraz MRiRW w sprawie funkcjonowania KSOW, które odbyło się 8 września b.r.
4) 9 września w siedzibie MIR odbyło się spotkanie z J. Grabskim - zastępcą Dyrektora Departamentu Środowiska i Rozwoju Obszarów Wiejskich UM, nt. planów działania KSOW.
5) 14-18 września 8-osobowa grupa przedstawiceli stowarzyszeń agroturystycznych i KRUS uczestniczyla w wyjedzie szkoleniowym w ramach współpracy MIR z regionem Rhône-Alpes, w temacie „przystosowanie gospodarstw agroturystycznych do przyjęcia osób niepełnosprawnych, schorowanych, emerytów i rencistów".
6) 16 września w biurze MIR w Krakowie odbyło się seminarium z udziałem ekspertów z USA, na temat biopaliw i biotechnologii w rolnictwie. W spotkaniu uczestniczyli delegaci Izby oraz przedstawiciele instytucji okołorolniczych (MODR, PIORiN, COBORU i POLAN).
7) Opracowanie i złożoenie wniosku do WFOŚiGW o dofinansowanie wapnowania gleb.
8) Współorganizacja XIX Midzynarodowej Wystawy Rolniczej „Agropromocja" w Nawojowej (5-6 września b.r.).
9) MIR współorganizowała Targi Płodów Rolnych w Proszowicach, które odbyły się 20 września.
10) Izba uczaestniczyła w organizacji wystawy prezentującej dorobek kultury pasterskiej „Redyk na Bielanach", która odbyła się 20 września br.
11) Przygotowania do organizacji konferencji w Nowym Sączu nt. przyszłości gospodarstw rolnych w rejonach górskich i podgórskich - 26 października b.r.